

'Infoshow-a' ala negoziazio informatiboa?

ALBISTEA kontratu pragmatiko fiduziario batean oinarritzen da, zeren informazioaren indarra sinesgarria izatean baitatza. Aitzitik, entretenimendu-programa batek distraitzen ez bagaitu, ez du proposaturiko helburua betetzen. Miguel Rodrigo irakasle kataluniarren hitz horiek neke handirik gabe ontzat eman ditzakegu hedabideen delako objektibitatea auzitan dagoen edozein gizartetan.

Esango nuke, gizartea orokorrean, eta gu-rean bereziki bi kontratu-mota horiek nahasteko joera dagoela; hainbestearino, non batzuek 'infoshow' deitzen duten horretara ezari-ezarian hurbiltzen ari garen.

'Tribu' bakoitzak nahiago du entretenituko duen (bere igurikapena beteko duen) istoriotxo bat entzun eta irakurri, eta zerbait berria jakin baino areago nahi du bere aurritzi, ustet eta jakite badaezpadaok baietsiko dizkion ustezko errealitate bati buruzko kontakizunak jaso. Horrelako irakurle edo entzuleak ez du aintzakotzat hartzen Watzlawichen ideia hura: «Komunikazioa bestearen errealitate, haren ikuspuntua ulertzen hastea da». Gure artean hori horrela ez dela gertatzen egiaztatzen ez dago neke handirik hartu beharrik, izan ere, aski baita edozein egunetan egunkariak ireki edota irratia piztea eta eskaintzen diren informazioak parekatzea.

Hamabost urte luze dira Hallek, teleikusleek ari zela, honako hiru hipotesi proposatzen zituela: a) eta b) lehen biak informazio hegemonikoaren hartzaile otzanek eta haren

kontrako amorratuek eratzen zituzten, eta c) hirugarrena, bitartekoen ikuspen hegemonikoarekiko negoziatzaileek osatzen zuten.

Oraindik orain Epsteinek gogora ekarri digunez, informazioa botere-posizio desberdinetatik burutzen den negoziazio-proposamena bere baitan duen mezu bat da. Hala eta guztiz ere, negoziazio hitza ez dago ezinbestean akordio gisa interpretatu beharrik, bai-zik eta subjektibitateen aurrezkotze edo konfrontazio gisa baizik. Ducrotentzat, adibidez, hizkuntza subjektibitateen eztabaida eta konfrontazio-leku gisa aurkezten da.

Argiago hitz eginez, batzuentzat 'asasinatze', 'atxilote', edo 'greba orokor ia masiboa' dena besteentzat 'heriozko ezbehar' edo 'tortura', 'bahiketa hertsatzaile' edo 'pike-tepeko denden itxiera isolatu' badira, adibidez, frantses entseulariak aipatzen duen subjektibitateen aurrezkotzea ia ezinezko gertatzen da, hizkuntzari ez baitzaio bitartekaritza arako ia tarterik gelditzen errealitatearen eta talde kontrajarrien artean. Hizkuntzaren behartze erretoriko horretatik pauso bakar bat besterik ez dago bitarteko bakoitzak bere bezeroentzako 'infoshow-a' antolatzeke egokitzen josten dituen osagaiak isildu, erantsi eta aldatzera, edozein gertakartan esku hartzen dutenen kopuruak goitik eta behetik joz, hondamenak gehituz edo urrituz eta abar eginez, eta era guztietako zurrumurru eta filtrazioak hedatuz.

Bistan dago kazetaritza-objektibitatearen kontzeptu sinpleegi bat gainditu beharrean gaudela noski. Horregatik negoziazioa maila semantikoraino desplazatu beharra dago

gaur egun oso denbora laburrean erreferenteen izendapenak aldatu beharra somatzen baita hedabideetan, jazoeren higikortasuna dela-eta, Txetxenia eta Jugoslavia ohiaren kasuan gertatu denez, hainbestearino non, terroristen buru nagusia zena bakeatzaile nagusi eta heroi izendatzeraino. Horregatik gaur egun ezinbestekoa da informazio-mailan esanahiaren negoziazio esplizituago batera jotzea izendapen eta klitzeko luebaki eta barrikadetatik irtenez.

Baldin eta Daniel Pennac-ek dioenez «testu 'ongi aditua' inteligenteki negoziaturiko testua bada», batzuetan zera pentsa liteke gure ingurune albaritza: inteligentzia ez dabilela soberan edota negoziatzeko gogo urri dabilela, edo biak aldi berean. Nolanahi ere, gauza bat dago argi samar, alegia, ez dela behar adinako ahaleginik egin bestearen errealitate eta ikuspuntua ulertzeko. Hori dela eta, 'infoshow-a' ari da nagusitzen guztion kalte eta gaitzerako. Beraz, etxeko gertakarietatik hasi eta Chiapas, Bosnia, Txetxenia edo Kurdistanen barrena gertatzen direnetan zehar, ezer gutxi ulertzen dugu lotura eta zentzu koherente samar batez, populazio zibila-jende errugabea atergabe hiltzen dela izan ezik, agian urrunekoagotzat dauzkagun Sierra Leona, Ruanda, Sudan eta abarretan gertatzen direnei buruzko albistetan sartu gabe.

XABIER MENDIGUREN

BEREZIARTU
ITZULTZAILEA

UEU eta oztopo arkitektonikoak

ARAZO hau nonbait inoiz bukatzen ez den soka da. Zergatik diodan hau? Ba, begira ezazue, azken finean naizen hau, pertsona xumea baino ez naiz, eta denok ditugu geure mugak. Nire eroapena ere agortzen ari da eta etsipena, halaber, askotan ikusten dut hurbilegi. Baina bueno! Zer arraio egin beharko ote dugu gizarte honek, hau da, zuek aintzakotzat har gaitzazuen?

Kontua oso erraza da; 95-VII-17an jarri zen martxan Iruñeko Larraona ikastetxean UEUk antolatutako XXIII. edizioa eta mugikortasun murrizteko pertsonok hor jarraitzen dugu duela hamalau bat urte bezalaxe. Ikus dezazuen hamalau urte horien kontua ez dela txantxa bat adieraziko dizuet Larraona ikastetxera lehendabiziko aldiz joan nintzen Martin Orbe zela zuzendaria. Gero honako zuzendari hauek etorri dira: Baleren Bakaikoa, Iñaki Irazabalbeitia eta Kepa Altonaga.

— Eta oraindik ez duzue mugitu hatz bat bakararra ere edo zer hau guztia konpontzeko? — galdetu dit 'maltzurkeriaz' J.R. Etxebarririk.

— Hatzak mugitu? — erantzun diot—. Baita behatzak eta belarriak ere. Baina batez ere mingaina.

Izan ere, UEUko azken hiru arduradun nagusiekin gutxienez ziur naiz mintzatu naizela gai horri buruz, behingoz konpon dadin arazo tekniko txiki hori, baina emaitza onik

ez. Eta azkenik, saiakera bide honi bukaera emateko jakinaraziko dizuet sarri askotan solastu naizela kontu berari buruz Larraona ikastetxeko zuzendari den Patxi jaunarekin: beti jaso ditut hitz politikak eta borondate oneko atxikimendua, baina eragozpena leku berean datza. Atzo bertan adierazi zidan arazo bakarra xoxen kontua dela.

Gai honetan sakonduz jakin beharra dago oztopo hauek guztiak konpontzen joateko honako gauzak daudela legistaturik:

- a) Nazio mailan 83ko LISMI legea.
- b) Nafarroa mailan 88ko Foru legea eta
- d) Udalerri mailan 84ko ordenantza.

Nik dakidanez, orain arte asmatu den modurik eraginkorrena eragozpenak konpontzeko, elkarrizketaren bidea da. Horregatik proposatzen dizuet Kepa Altonaga, Patxi zuzendaria eta Carlos administratzaile jauna dei dezazuen bilera bat, behin betiko arazo tekniko hau behar bezala tratatzeko, borondate onez eta eraginkortasunez.

— Baina Xanti — esaten dit Patxi zuzendariak — urtean lau edo bost aldiz baino ez dira eta!

Begira Patxi potxoloa, gaur lau aldiz sartu naiz ikastetxean eta beste hainbestetan atera, bider bost aldiz aste honetan, gehi beste horrenbeste datorren astean, gehi hau guztia bider hamalau urte gutxienez. Baina eragiketa matematikoa ez da bukatzen hor, zeren eta urtean zehar honako ekitaldi hauetara joan

izan naizela gogoratzen baitut, alegia: Benito Lertxundiren kantaldi batera, UEUk udaberrietan antolatutako hitzaldietara eta era berean Elkarrik, EAK, Abarrots-ek Nafar Ate-neoak eta abarrek prestatutako hitzaldietara. Hortaz, Patxi, orain, kontuak egin ondoren esaidazu, zer ateratzen zaizu lau ala gehixea-go?

Eta orain seriozkiago zuzendari eta administratzaile jaunak:

— Eskatzen duguna herrialde aurreratuen eskubide demokratiko xume bat baino ez da.

— Ez dugu karitate hutsa eta betirakoa nahi baizik eta zuzentasuna, justizia eta gizartea hobetu.

— Borondate on pixka bat (edo gehiago) behar dugu, begira ezazue: ekonomikoki ezin badira gauzak behar bezala egin, orduan erabili bestelako hautabideak, esaterako: goiko sarriak ez itxi, botoiak jaitsi, material merkeko aldatza egin eta dirua lortzeko zer? Ba, txapela pasa, kontxo!

Zerbait beti egin daiteke: guk ez ote dugu ganorarik izango nimenokeria hau irtenbideratzeko?

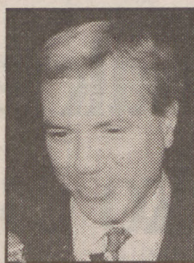
Gogora ezazue: ez dugu arrainik ematea nahi, arrantzan ikastea baizik.

Errespetuz.

XANTI BEGIRISTAIN MADOTZ

EUSKARA IRASKALEA

BERRIAKZIRI

JOSE BARRIONUEVO
Espainiako Barne ministro ohi
EL MUNDO

«Baliteke

Anasagas-

tik edo bere hurbilekoren bategen nirearen antzeko egoera batean egon behar izatea»

JUAN MARI ATUTXA
EAEko Barne sailburua
DEIA

«Saharar

herriari au-

kera eman behar zaio behar bezala autodeterminatzeko»

ADOLFO MARSILLACH
Antzerkilaria
EL CORREO

«Uda

'horterada' bat da»

MICHAEL JACKSON
Kantaria
BLANCO Y NEGRO

«Nire

emaztearen

inbidia dut, beltzaran jartzen delako»

ZAKILIXUT

© Olariagak

